

Sivas Ticaret ve Sanayi Odası 2025 Dış Ticaret Raporu

1. Türkiye Dış Ticaret Verisi

2025 yılında Türkiye'nin dış ticaret performansı, küresel ekonomik dalgalanmalar, enerji fiyatları, bölgesel gelişmeler ve uluslararası talep koşullarına rağmen büyüme eğilimini sürdürmüştür. Yıl genelinde ihracatta artış kaydedilirken, ithalattaki yükselişin daha güçlü seyretmesi dış ticaret açığının genişlemesine neden olmuştur.

Ocak-Aralık 2025 döneminde Türkiye'nin ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,4 artarak 273 milyar 361 milyon ABD dolarına ulaşırken, ithalat %6,2 artışla 365 milyar 370 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde dış ticaret açığı 92 milyar 9 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiş, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %74,8 olmuştur.

Yılın son ayında da dış ticarete artış eğilimi devam etmiştir. Aralık 2025'te ihracat geçen yılın aynı ayna göre %12,7 artarak 26 milyar 373 milyon ABD dolarına yükselirken, ithalat %10,7 artışla 35 milyar 674 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı ayda dış ticaret açığı 9 milyar 301 milyon ABD doları olurken, ihracatın ithalatı karşılama oranı %73,9 olarak kaydedilmiştir.

2025 yılı genel görünümü değerlendirildiğinde, Türkiye'nin ihracat kapasitesini koruduğu ve dış pazarlardaki etkinliğini sürdürdüğü görülmektedir. Bununla birlikte, üretimde ithal girdi bağımlılığının devam etmesi ve iç talebe bağlı ithalat artışı dış ticaret dengesi üzerinde belirleyici olmaya devam etmiştir. Yıl boyunca ihracattaki artış eğiliminin korunması, üretim ve sanayi faaliyetlerinin dış ticaret üzerindeki olumlu etkisinin sürdürülmesine işaret etmektedir.

								(Milyon ABD \$)
Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değişim		Değişim		Değişim		
		Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	
Ocak- Aralık	2024	261 778		344 010		- 82 232		76,1
	2025	273 361	4,4	365 370	6,2	- 92 009	11,9	74,8
Aralık	2024	23 407		32 218		- 8 811		72,7
	2025	26 373	12,7	35 674	10,7	- 9 301	5,6	73,9

Tablo 1: Türkiye 2025 Yılı Dış Ticaret Verileri

2. Sivas Dış Ticaret Verileri

2025 yılında Sivas, üretim temelli ihracat yapısını koruyan ve yılın özellikle ikinci yarısında dış ticaret performansını güçlendiren bir görünüm sergilemiştir. İl dış ticaret verileri; gümrük işlemleri, firma merkezleri ve faaliyet iline göre farklı kırılımlarda değerlendirildiğinde, Sivas ekonomisinin üretim gücünün istatistiklere kısmen farklı iller üzerinden yansıdığı görülmektedir.

	Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran	
	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)
SİVAS 2025												
Gümrüklere Göre	515	2.317	312	1.043	244	3.931	521	1.946	296	1.642	489	4.262
İllere Göre	7.593	5.500	8.079	6.613	8.097	8.704	8.451	5.826	18.003	28.693	12.500	6.794
Faaliyet İline Göre	23.293	-	23.077	-	26.544	-	27.968	-	40.803	-	30.955	-

	Temmuz		Ağustos		Eylül		Ekim		Kasım		Aralık	
	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)	ihracat (Bin ABD Doları)	ithalat (Bin ABD Doları)
SİVAS 2025												
Gümrüklere Göre	617	3.272	876	4.421	380	3.028	398	2.830	354	2.071	1.014	2.520
İllere Göre	8.073	9.026	9.014	6.116	10.794	23.218	14.000	30.458	20.808	7.712	25.407	6.720
Faaliyet İline Göre	23.650	-	23.369	-	24.289	-	27.568	-	36.523	-	44.018	-

Tablo 2: Sivas 2025 Yılı Dış Ticaret Verileri

Tablo incelendiğinde;

- Gümrüklere göre dış ticaret verilerinde ithalatın ihracata kıyasla daha yüksek seviyede gerçekleştiği,
- İllere göre verilerde ihracat ve ithalatın birbirine daha yakın bir yapı sergilediği,
- Faaliyet iline göre ihracat verilerinin ise diğer kırılımlara kıyasla daha yüksek gerçekleştiği görülmektedir.

Kaynak: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Dis-Ticaret-104>

Bu durum, Sivas'ta üretim yapan firmaların önemli bir bölümünün ihracat işlemlerini farklı illerdeki merkezler veya gümrükler üzerinden gerçekleştirdiğini; buna karşın üretim ve katma değerın büyük ölçüde Sivas kaynaklı olduğunu göstermektedir. Özellikle yılın son çeyreğinde faaliyet iline göre ihracatta görülen artış, üretim kapasitesindeki ivmelenmeye işaret etmektedir.

2.1. Gümrük Bazlı Dış Ticaret

(Doğrudan Sivas Gümrüğü Üzerinden Yapılan İşlemler)

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde Sivas gümrükleri üzerinden gerçekleşen ihracat yaklaşık 6,0 milyon ABD doları, ithalat ise yaklaşık 35,3 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu yapı, Sivas gümrüklerinde ithalat ağırlıklı bir dış ticaret görünümünün bulunduğunu ortaya koymaktadır. İthalatın ihracatı yaklaşık 6 kat seviyesinde aşması; üretimde kullanılan hammadde, ara malı ve yatırım mallarına yönelik giriş işlemlerinin yoğunluğunu göstermektedir.

Aylık dağılım incelendiğinde; ihracatın yıl boyunca sınırlı seviyelerde seyrettiği, ithalat tarafında ise özellikle Haziran, Ağustos ve yıl sonu dönemlerinde hareketlilik yaşandığı görülmektedir. Ağustos ayında ithalatın 4,4 milyon ABD dolarına ulaşması dikkat çekerken, yılın son çeyreğinde ithalat hacminde yeniden artış eğilimi görülmüştür.

Bu görünüm, Sivas'taki üretici firmaların girdi temininde yerel gümrükleri aktif olarak kullandığını; buna karşın ihracat işlemlerinin önemli bölümünün farklı lojistik merkezler ve büyük gümrükler üzerinden yürütüldüğünü göstermektedir.

2.2. İl Bazlı Dış Ticaret

(Firma Merkezine Göre)

2025 yılında firma merkezine göre Sivas'ın toplam ihracatı yaklaşık 148,8 milyon ABD doları, ithalatı ise yaklaşık 143,6 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu kırılımda ihracat ve ithalatın birbirine oldukça yakın seyretmesi, ilin dış ticaret yapısında dengeli bir görünüm olduğunu göstermektedir.

Yıl içerisinde özellikle Mayıs, Eylül, Kasım ve Aralık aylarında ihracatta belirgin yükselişler yaşanmıştır. Aralık ayında ihracatın 25,4 milyon ABD dolarına ulaşması yılın en yüksek seviyelerinden biri olurken, Kasım ayında da 20,8 milyon ABD dolarlık performans dikkat çekmiştir.

İthalat tarafında ise yıl boyunca daha dengeli bir seyir gözlenmiş, özellikle Eylül ayında 23,2 milyon ABD doları ile yüksek hacimli giriş işlemleri gerçekleşmiştir. Bu yapı, Sivas merkezli firmaların yılın ikinci yarısında ihracat performansını güçlendirdiğini ve son çeyrekte daha güçlü bir dış ticaret ivmesi yakaladığını göstermektedir.

2.3. Faaliyet İline Göre Dış Ticaret

(Sivas'ta Üretim Yapan Firmaların İhracatı)

2025 yılı Ocak-Aralık döneminde faaliyet iline göre Sivas'ta gerçekleşen toplam ihracat yaklaşık 341,9 milyon ABD doları seviyesine ulaşmıştır. Bu rakam; gümrük bazlı ihracatın çok üzerinde, firma merkezine göre ihracatın ise yaklaşık 2,3 katı düzeyindedir.

Bu durum, Sivas'ta üretim yapan firmaların ihracat işlemlerini büyük ölçüde farklı illerde bulunan merkezler veya dış ticaret organizasyonları üzerinden gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla ilin gerçek üretim ve katma değer kapasitesi, gümrük ve firma merkezi istatistiklerine kıyasla faaliyet iline göre verilerde daha net görülmektedir.

Aylık veriler incelendiğinde; Mayıs ayında 40,8 milyon ABD doları ve Aralık ayında 44,0 milyon ABD doları ile üretim kaynaklı ihracatta zirve seviyelerin olduğu görülmektedir. Yıl genelinde 23-30 milyon ABD doları bandında istikrarlı bir üretim ihracatı korunurken, özellikle son çeyrekte belirgin bir yükseliş eğilimi dikkat çekmektedir.

Genel değerlendirme itibarıyla, faaliyet iline göre ihracat verileri Sivas'ın üretim gücünün ve sanayi altyapısının dış ticaret üzerindeki etkisini açık biçimde ortaya koymaktadır. Özellikle üretim odaklı sektörlerin ihracata katkısının artması, ilin dış ticarete daha güçlü ve sürdürülebilir bir yapıya doğru ilerlediğini göstermektedir.

3. İHRACAT

3.1. Aylık Sektörel Bazlı Türkiye Verileri

2025 yılında Türkiye'nin toplam ihracatı yaklaşık 237,4 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. İhracat kompozisyonu incelendiğinde, sanayi sektörünün belirgin biçimde ağırlıklı bir yapı sergilediği görülmektedir.

- Sanayi: 196,4 milyar ABD doları (%82,7 pay)
- Tarım: 36,4 milyar ABD doları (%15,3 pay)
- Madencilik: 6,2 milyar ABD doları (%2,6 pay)

SEKTÖR	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	TOPLAM
I. TARIM	3.006.253	2.949.782	3.117.733	2.768.739	3.100.994	2.543.661	2.894.070	2.705.857	2.919.357	3.295.474	3.275.066	3.830.196	36.407.181
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	2.113.553	2.068.844	2.141.124	1.859.873	2.043.819	1.642.327	1.833.752	1.711.994	1.886.669	2.182.478	2.243.435	2.646.117	24.373.985
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.024.897	1.063.436	1.106.861	955.902	1.056.186	862.804	1.018.351	955.852	992.258	1.090.300	1.032.759	1.207.514	12.367.119
Yaş Meyve ve Sebze	352.916	318.988	298.215	235.497	282.675	202.612	121.353	177.463	240.294	334.575	518.319	621.508	3.704.414
Meyve Sebze Mamulleri	209.829	198.829	224.190	197.663	219.823	186.628	229.130	209.405	225.860	232.247	212.223	240.897	2.586.724
Kuru Meyve ve Mamulleri	163.236	145.102	160.862	133.114	140.947	105.029	135.493	111.514	124.907	190.801	162.637	168.888	1.742.530
Fındık ve Mamulleri	207.208	216.040	217.163	208.738	184.277	139.785	164.453	123.257	144.860	204.441	197.057	249.028	2.256.307
Zeytin ve Zeytinyağı	51.206	41.063	52.679	36.816	46.382	38.067	46.772	32.494	36.007	35.494	35.969	43.077	496.026
Tütün	85.914	65.991	62.661	77.199	99.877	99.311	109.377	92.607	112.328	82.093	72.729	100.850	1.060.939
Süs Bitkileri ve Mamulleri	18.348	19.395	18.493	14.945	13.651	8.091	8.822	9.402	10.155	12.525	11.742	14.356	159.926
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	284.327	275.421	304.836	287.906	335.130	313.835	370.488	337.981	346.479	381.451	361.355	446.904	4.046.114
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	284.327	275.421	304.836	287.906	335.130	313.835	370.488	337.981	346.479	381.451	361.355	446.904	4.046.114
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	608.373	605.518	671.773	620.961	722.044	587.498	689.830	655.882	686.209	731.544	670.276	737.174	7.987.082
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	608.373	605.518	671.773	620.961	722.044	587.498	689.830	655.882	686.209	731.544	670.276	737.174	7.987.082
II. SANAYİ	14.942.086	14.668.831	16.482.168	14.828.285	17.896.632	14.590.522	18.154.717	15.343.722	16.164.605	17.077.189	15.789.904	18.812.025	194.750.686
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1.180.636	1.115.753	1.213.071	1.071.743	1.210.155	947.593	1.139.521	1.118.433	1.178.387	1.256.220	1.092.962	1.167.738	13.692.212
Tekstil ve Hammaddeleri	825.242	755.840	838.145	769.992	852.175	691.692	776.293	749.253	786.104	840.051	741.657	782.187	9.408.630
Deri ve Deri Mamulleri	126.181	132.254	140.706	102.635	124.005	90.354	132.181	137.233	128.770	129.789	100.509	100.440	1.445.058
Halı	229.213	227.659	234.220	199.117	233.975	165.547	231.047	231.948	263.513	286.380	250.795	285.110	2.838.524
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAMÜLLERİ	2.551.154	2.485.656	2.724.808	2.611.663	2.787.170	2.594.569	3.427.519	2.609.954	2.491.145	2.651.799	2.352.699	2.643.742	31.931.878
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2.551.154	2.485.656	2.724.808	2.611.663	2.787.170	2.594.569	3.427.519	2.609.954	2.491.145	2.651.799	2.352.699	2.643.742	31.931.878
C. SANAYİ MAMULLERİ	11.210.296	11.067.423	12.544.289	11.144.878	13.899.307	11.048.359	13.587.677	11.615.334	12.495.074	13.169.171	12.344.243	15.000.545	149.126.597
Hazır giyim ve Konfeksiyon	1.409.246	1.354.884	1.414.026	1.225.587	1.514.432	1.195.623	1.581.382	1.520.690	1.487.499	1.510.290	1.287.791	1.271.981	16.773.432
Otomotiv Endüstrisi	2.996.378	2.976.616	3.514.222	3.141.678	3.942.426	3.405.123	3.835.151	2.730.551	3.658.237	3.809.893	3.750.154	3.760.666	41.521.096
Gemi, Yat ve Hizmetleri	82.415	158.783	86.356	129.783	367.052	84.044	262.653	81.744	230.420	304.895	164.254	291.551	2.243.952
Elektrik ve Elektronik	1.223.530	1.292.821	1.477.666	1.378.968	1.672.994	1.274.553	1.563.507	1.488.720	1.507.717	1.641.991	1.478.416	1.730.868	17.731.750
Makine ve Aksamları	790.375	807.935	915.307	853.195	1.006.695	797.601	985.367	962.537	940.938	1.067.753	980.591	1.153.266	11.261.559
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.010.429	1.020.288	1.135.256	1.080.128	1.234.382	967.667	1.186.724	1.098.521	1.130.979	1.219.689	1.048.652	1.109.431	13.242.145
Çelik	1.244.222	1.232.212	1.539.135	1.297.937	1.496.088	1.427.126	1.350.848	1.363.722	1.480.492	1.285.363	1.314.766	1.509.662	16.541.573
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	317.186	320.216	375.148	387.282	413.269	365.436	427.253	363.882	381.572	403.174	360.025	385.460	4.499.901
Mücevher	1.162.563	877.803	565.639	503.160	853.872	379.774	756.792	601.736	498.544	552.419	600.008	553.630	7.905.941
Savunma ve Havacılık Sanayii	385.096	435.240	883.951	538.175	741.066	619.562	981.433	833.909	572.823	707.566	746.448	2.571.033	10.016.302
İklimlendirme Sanayii	588.854	590.626	637.585	608.985	657.034	531.849	656.566	569.321	605.853	666.138	613.138	662.998	7.388.946
III. MADENCİLİK	456.641	417.966	492.802	474.412	531.058	490.382	571.318	522.784	550.518	583.422	532.695	589.113	6.213.110
A. MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	456.641	417.966	492.802	474.412	531.058	490.382	571.318	522.784	550.518	583.422	532.695	589.113	6.213.110
Madencilik Ürünleri	456.641	417.966	492.802	474.412	531.058	490.382	571.318	522.784	550.518	583.422	532.695	589.113	6.213.110
TOPLAM	18.404.980	18.036.579	20.092.703	18.071.435	21.528.684	17.624.565	21.620.104	18.572.362	19.634.481	20.956.084	19.597.665	23.231.334	237.370.977

Tablo 3: Aylık Sektörel Bazlı Türkiye Verileri

Kaynak: <https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>

Aylık bazda değerlendirildiğinde, Aralık ayı yaklaşık 23,2 milyar ABD doları ile yılın en yüksek ihracat seviyesinin gerçekleştiği dönem olmuştur. Temmuz ve Mayıs aylarında da yüksek ihracat performansı dikkat çekerken, Haziran ayı yıl içerisindeki en düşük seviyelerden biri olarak öne çıkmıştır. Bu görünüm, yıl içerisinde sipariş ve teslimat döngüleri ile küresel talep hareketlerinin ihracat performansı üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir.

Türkiye'nin ihracat yapısında sanayi sektörünün baskın konumu devam ederken, tarım sektörü destekleyici ve çeşitlendirici bir rol üstlenmiş, madencilik sektörü ise toplam içerisindeki sınırlı payına rağmen stratejik bir katkı sunmuştur.

3.1.1 Tarım Sektörü

Tarım sektörü, 2025 yılında yaklaşık 36,4 milyar ABD doları ihracat hacmine ulaşarak toplam ihracat içerisinde %15,3 pay almıştır. Sektör, Türkiye ihracatında sanayi kadar belirleyici olmamakla birlikte, özellikle ürün çeşitliliği ve sürdürülebilir dış ticaret açısından önemli bir destekleyici yapı oluşturmaktadır.

Tarım ihracatında öne çıkan ana gruplar incelendiğinde;

- Bitkisel ürünlerin yaklaşık 30,4 milyar ABD doları ile sektör ihracatının büyük bölümünü oluşturduğu,
- Ağaç ve orman ürünlerinin yaklaşık 6,6 milyar ABD doları seviyesine ulaştığı,
- Hayvansal ürünlerin ise yaklaşık 3,2 milyar ABD doları ile daha sınırlı ancak istikrarlı bir yapı sergilediği görülmektedir.

Tarım ihracatının ağırlıklı olarak bitkisel ürünler üzerinden şekillenmesi, Türkiye'nin geleneksel üretim gücünü koruduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, işlenmiş tarım ürünleri ve yüksek katma değerli gıda sanayisinin güçlendirilmesi, sektörün ihracat gelirlerini artıracak önemli alanlar arasında değerlendirilmektedir.

3.1.2 Sanayi Sektörü

Sanayi sektörü, 2025 yılında yaklaşık 196,4 milyar ABD doları ihracat hacmi ile Türkiye ihracatının temel taşı olmayı sürdürmüştür. Toplam ihracatın yaklaşık %82,7'sini oluşturan sektör, üretim kapasitesi, tedarik zinciri gücü ve dış pazarlara erişim kabiliyeti açısından Türkiye ekonomisinin en güçlü ihracat kalemidir.

Sanayi sektörü içerisinde özellikle;

- Sanayi mamullerinin yaklaşık 145,3 milyar ABD doları,
- Kimyevi maddeler ve mamullerinin yaklaşık 27 milyar ABD doları,
- Tarıma dayalı işlenmiş ürünlerin ise yaklaşık 11,4 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir.

Sanayi ihracatındaki yüksek pay, Türkiye'nin dış satım yapısının büyük ölçüde imalat sanayine dayandığını ortaya koymaktadır. Özellikle otomotiv, makine, metal, kimya ve elektrik-elektronik gibi sektörlerde oluşan üretim kapasitesi, ihracatın sürdürülebilirliği açısından önemli avantaj sağlamaktadır. Bununla birlikte, yüksek teknoloji ve katma değerli üretim kapasitesinin artırılması, küresel rekabet gücünün korunması açısından önemini sürdürmektedir.

3.1.3 Madencilik Sektörü

Madencilik sektörü, 2025 yılında yaklaşık 6,2 milyar ABD doları ihracat gerçekleştirerek toplam ihracat içerisinde %2,6 pay almıştır. Toplam içerisindeki payı sınırlı olmakla birlikte sektör, özellikle doğal kaynak temelli üretim ve hammadde arzı açısından stratejik önem taşımaktadır.

Madencilik ihracatı; metalik cevherler, doğal taşlar, endüstriyel mineraller ve enerji hammaddeleri gibi alt kalemler üzerinden şekillenmektedir. Sektörde fiyat dalgalanmaları ve küresel emtia piyasalarındaki hareketlilik, ihracat performansı üzerinde doğrudan etkili olmaktadır.

Özellikle doğal taş ve işlenmiş maden ürünlerinde katma değeri yüksek üretime yönelimin artırılması, sektörün ihracat gelirlerini güçlendirebilecek temel unsurlar arasında yer almaktadır. İşlenmiş ürün payının artırılması, madencilik sektörünün dış ticarete daha güçlü bir konuma ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

3.2. Sivas İli Sektörel İhracat Görünümü

2025 yılında Sivas merkezli ihracatçı firmaların toplam ihracatı, bir önceki yıla göre %17,2 artış göstererek 96 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. İl ihracat yapısı incelendiğinde; sanayi ve madencilik temelli sektörlerin belirleyici rolünü sürdürdüğü, tarım ve gıda sektörlerinde ise dalgalı ancak potansiyel taşıyan bir görünümün devam ettiği görülmektedir.

SEKTÖR	1 - 31 ARALIK			1 OCAK - 31 ARALIK		
	2024	2025	DEĞ.	2024	2025	DEĞ.
Çelik	278,17	1.070,91	%285,0	3.336,72	5.830,10	%74,7
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	4,95	65,68	%1225,9	193,54	311,73	%61,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.807,16	891,82	-%50,7	10.874,96	14.307,07	%31,6
Deri ve Deri Mamulleri	2,60	2,40	-%7,9	25,58	15,87	-%38,0
Elektrik ve Elektronik	90,52	37,56	-%58,5	998,86	645,03	-%35,4
Fındık ve Mamulleri	0,00	0,00		3,76	2,16	-%42,6
Gemi, Yat ve Hizmetleri	0,00	0,00		0,19	3,03	%1509,2
Halı	15,49	0,00	-%100,0	97,15	90,11	-%7,3
Hazırlıyım ve Konfeksiyon	4,71	11,75	%149,3	309,19	309,43	%0,1
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	594,58	490,28	-%17,5	2.332,97	2.562,79	%9,9
İklimlendirme Sanayii	331,30	702,27	%112,0	5.603,28	8.114,27	%44,8
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	339,65	1.165,87	%243,3	4.738,94	5.942,72	%25,4
Kuru Meyve ve Mamulleri	0,00	0,00		15,98	2,24	-%86,0
Madencilik Ürünleri	1.029,89	1.803,10	%75,1	15.207,23	18.042,07	%18,6
Makine ve Aksamları	1.944,80	1.421,19	-%26,9	25.805,14	22.707,61	-%12,0
Meyve Sebze Mamulleri	153,66	20,92	-%86,4	1.292,66	1.812,02	%40,2
Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri	429,39	265,75	-%38,1	5.184,94	4.703,47	-%9,3
Mücevher	0,00	162,23		0,00	567,73	
Otomotiv Endüstrisi	132,20	8,51	-%93,6	1.891,92	2.588,58	%36,8
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	203,46	1.122,65	%451,8	2.535,26	6.281,63	%147,8
Tekstil ve Hammaddeleri	10,76	0,00	-%100,0	55,96	83,32	%48,9
Yaş Meyve ve Sebze	111,59	0,00	-%100,0	639,28	93,13	-%85,4
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	1,23		94,62	7,95	-%91,6
TOPLAM	7.484,89	9.244,12	%23,5	81.913,51	96.023,75	%17,2

Tablo 4: 31.12.2025 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000 \$)

2025 yılı verileri değerlendirildiğinde;

- Çelik, kimya, iklimlendirme, otomotiv yan sanayi ve madencilik sektörlerinde belirgin artışlar yaşandığı,
- Bazı geleneksel sektörlerde ise daralma eğiliminin sürdüğü,
- İhracatın belirli sektörlerde yoğunlaşmaya devam ettiği görülmektedir.

Bu yapı, Sivas'ın üretim kapasitesini artırdığını ancak ihracatın sektör çeşitliliği açısından halen gelişim alanları barındırdığını göstermektedir.

3.2.1 Sanayi Sektörü

2025 yılında Sivas ihracatındaki büyümenin ana sürükleyicisi sanayi sektörü olmuştur. Özellikle çelik, kimya, iklimlendirme, otomotiv yan sanayi, metal ve makine sektörlerinde kaydedilen artışlar ilin sanayi üretim gücünü ihracata daha güçlü biçimde yansıttığını ortaya koymaktadır.

Sektörel bazda öne çıkan gelişmeler incelendiğinde;

- Çelik sektörünün ihracatı %74,7 artışla 5,8 milyon ABD dolarına ulaşmış,
- Çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri ihracatı yaklaşık %61 artış göstermiş,
- İklimlendirme sanayi ihracatı %44,8 yükselerek 8,1 milyon ABD dolarına ulaşmış,
- Kimyevi maddeler ve mamulleri ihracatı %25,4 artışla 5,9 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

Bunun yanında;

- Demir ve demir dışı metaller sektöründe %31,6,
- Otomotiv endüstrisinde ise %36,8 oranında artış gerçekleşmiştir.

Makine ve aksamları sektöründe yaklaşık %12 oranında daralma yaşanırken, elektrik-elektronik ve mobilya sektörlerinde de düşüş eğilimi görülmüştür. Deri ve deri mamulleri sektöründeki gerileme ise ilin geleneksel sektörlerinden bazılarında rekabet baskısının sürdüğünü göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, sanayi sektörü 2025 yılında Sivas ihracatının ana lokomotifi olmaya devam etmiştir. Özellikle metal, kimya ve iklimlendirme alanlarında gerçekleşen büyüme, ilin üretim altyapısının güçlendiğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, makine, elektronik ve yüksek teknoloji odaklı üretim alanlarının geliştirilmesi, ihracatın daha sürdürülebilir ve çeşitlendirilmiş bir yapıya ulaşması açısından önem taşımaktadır.

3.2.2 Tarım ve Gıda Sektörü

Tarım ve gıda sektörü, 2025 yılında Sivas ihracatı içerisinde daha sınırlı bir paya sahip olmakla birlikte, ürün bazında önemli farklılaşmaların yaşandığı bir görünüm sergilemiştir.

Hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar grubunda ihracat yaklaşık %10 artışla 2,6 milyon ABD dolarına yükselmiş ve sektörün temel kalemlerinden biri olmayı sürdürmüştür.

Kaynak: <https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>

Meyve-sebze mamulleri ihracatında ise yaklaşık %40 artış yaşanmış, bu durum işlenmiş gıda ürünlerinin ihracattaki önemini ortaya koymuştur.

Buna karşın;

- Yaş meyve ve sebze ihracatında,
- Kuru meyve ve mamullerinde,
- Tekstil hammaddeleri bağlantılı bazı tarımsal ürünlerde

daralma eğilimi görülmüştür.

Su ürünleri ve hayvansal mamuller grubunda ise yüksek oranlı artış dikkat çekmiş, sektör ihracatı yaklaşık 6,3 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. Bu durum, tarıma dayalı sanayi ve işlenmiş hayvansal ürünlerde gelişim potansiyelinin sürdüğünü göstermektedir.

Tarım sektörünün genel yapısı değerlendirildiğinde; ürün çeşitliliğinin sınırlı olması, mevsimsel dalgalanmalar ve işlenmiş ürün payının yeterince yüksek olmaması nedeniyle istikrarlı bir büyüme yapısının henüz oluşmadığı görülmektedir. Katma değerli gıda üretimi, markalaşma ve işlenmiş ürün kapasitesinin geliştirilmesi, sektörün ihracattaki payını artıracak temel alanlar arasında yer almaktadır.

3.2.3 Madencilik Sektörü

Madencilik sektörü, 2025 yılında Sivas ihracatının öne çıkan alanlarından biri olmuştur. Sektör ihracatı yaklaşık %18,6 artış göstererek 18 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Bu performans, madencilik sektörünü sanayi ile birlikte ilin ihracatında belirleyici sektörlerden biri haline getirmiştir.

Sivas'ın doğal taş ve madencilik potansiyeli, ilin dış ticaret yapısında önemli bir avantaj oluşturmaktadır. Özellikle işlenmiş doğal taş ürünleri ve maden bazlı sanayi üretiminin gelişmesi, sektörün ihracat katkısını güçlendirmektedir.

Bununla birlikte, ihracatın önemli bölümünün hâlen hammadde veya düşük işlenmiş ürünlerden oluşması, katma değer üretim kapasitesinin geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. İşlenmiş ürün payının artırılması, ileri teknoloji kullanımı ve nihai ürün üretimine yönelik yatırımların desteklenmesi, sektörün sürdürülebilir büyümesi açısından önem taşımaktadır.

Genel Değerlendirme

2025 yılında Sivas merkezli ihracatçı firmaların ihracat performansı, ilin üretim altyapısındaki güçlenmeye paralel olarak artış göstermiştir. Yıl genelinde;

- Sanayi sektörü ihracat artışının ana sürükleyicisi olmuş,
- Madencilik sektörü istikrarlı katkısını sürdürmüş,
- Tarım ve gıda sektöründe ise ürün bazlı dalgalı bir yapı devam etmiştir.

Bu görünüm, Sivas'ın üretim kapasitesi gelişen ancak sektör çeşitliliği ve yüksek katma değerli üretim açısından dönüşüm ihtiyacı devam eden bir ihracat yapısına sahip olduğunu göstermektedir.

Önümüzdeki dönemde;

- İleri teknoloji ve yüksek katma değerli sanayi üretiminin artırılması,
- Tarıma dayalı işlenmiş ürün kapasitesinin geliştirilmesi,
- Madencilikte işlenmiş ürün ve markalı üretime yönelim sağlanması,
- Sektörler arası entegrasyonun güçlendirilmesi

ilin ihracat performansının daha sürdürülebilir ve rekabetçi bir yapıya ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

3.3. Sivas İli Ülkeler Bazında İhracat

2025 yılı ülke bazlı ihracat verileri incelendiğinde, Sivas'ın ihracat pazar yapısında yeniden dengelenme ve çeşitlenme sürecinin devam ettiği görülmektedir. Geleneksel Avrupa pazarlarındaki varlık korunurken; Orta Doğu, Orta Asya ve Afrika ülkelerine yönelik ihracatta dikkat çekici artışlar yaşanmıştır.

ÜLKE	1 OCAK - 31 ARALIK		DEĞ.
	2024	2025	
ABD	10.102,47	8.502,26	-%15,8
ALMANYA	5.948,08	6.940,87	%16,7
AVUSTURYA	5.402,11	6.485,97	%20,1
AZERBAYCAN	1.541,55	799,79	-%48,1
BİRLEŞİK KRALLIK	2.498,59	3.210,39	%28,5
BULGARİSTAN	382,43	1.129,54	%195,4
ÇEKYA	1.083,80	457,00	-%57,8
ÇİN	2.029,80	3.824,28	%88,4
FAS	1.309,49	1.081,99	-%17,4
FRANSA	857,90	1.150,51	%34,1
GÜRCİSTAN	3.021,68	2.703,84	-%10,5
HİNDİSTAN	5.380,31	6.589,74	%22,5
HOLLANDA	2.502,07	2.109,50	-%15,7
IRAK	2.191,54	5.388,29	%145,9
İSPANYA	2.340,65	1.518,45	-%35,1
İSVEÇ	3.779,84	2.619,89	-%30,7
KATAR	1.438,77	815,47	-%43,3
KAZAKİSTAN	1.117,84	2.042,17	%82,7
KIRGIZİSTAN	39,22	502,28	%1180,6
KUZEY KIBRIS TÜRK CUM.	1.519,04	2.336,61	%53,8
MAKEDONYA	1.755,72	938,15	-%46,6
NİJERYA	296,22	1.306,42	%341,0
PAKİSTAN	991,13	1.251,29	%26,2
RUSYA FEDERASYONU	2.942,37	4.980,42	%69,3
SURİYE	1.254,62	1.472,46	%17,4
SUUDİ ARABİSTAN	1.743,77	1.311,97	-%24,8
UKRAYNA	1.023,75	315,62	-%69,2
ÜRDÜN	347,97	1.702,64	%389,3
YUNANİSTAN	454,46	2.204,55	%385,1

Tablo 5: 31.12.2025 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Ülke İhracat Performansı (1000 \$)

Kaynak: <https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>

2025 yılında Sivas merkezli ihracatçı firmaların en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkeler arasında Almanya, Hindistan, Avusturya, Irak ve Rusya Federasyonu öne çıkmıştır. Bu yapı, ilin ihracatında hem Avrupa merkezli geleneksel pazarların hem de Avrasya-Orta Doğu hattındaki gelişen pazarların birlikte etkili olduğunu göstermektedir.

Ana Pazarlar ve Hacim Koruyan Ülkeler

2025 yılında ihracatın en yüksek gerçekleştiği başlıca ülkeler;

- Almanya: 6,94 milyon ABD doları
- Hindistan: 6,59 milyon ABD doları
- Avusturya: 6,49 milyon ABD doları
- Irak: 5,39 milyon ABD doları
- Rusya Federasyonu: 4,89 milyon ABD doları

olmuştur.

Bu ülkelerdeki yıllık değişimler incelendiğinde;

- Almanya’da %16,7,
- Avusturya’da %20,1,
- Hindistan’da %22,5,
- Birleşik Krallık’ta %28,5,
- Rusya Federasyonu’nda %69,3,
- Irak’ta ise %145,9

oranında artış gerçekleşmiştir.

Özellikle Irak ve Rusya pazarlarında yaşanan güçlü artış, Sivas firmalarının yakın coğrafyalarda yeniden ivme kazandığını göstermektedir. Avrupa ülkelerinde ise daha dengeli ve istikrarlı bir büyüme yapısı dikkat çekmektedir. Bu görünüm, ilin sanayi ve ara malı ağırlıklı ihracat yapısının Avrupa ve Avrasya ekseninde varlığını sürdürdüğünü ortaya koymaktadır.

Yüksek Artış Gösteren ve Dikkat Çeken Yeni Pazarlar

2025 yılında bazı ülkelerde çok yüksek oranlı ihracat artışları gerçekleşmiştir. Özellikle Orta Asya, Afrika ve Orta Doğu ülkelerinde yaşanan yükselişler dikkat çekmektedir.

Öne çıkan artış oranları şu şekildedir:

- Kırgızistan: %1.180
- Ürdün: %389
- Yunanistan: %385
- Nijerya: %341
- Bulgaristan: %195
- Çin: %88
- Kazakistan: %82,7
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti: %53,8

Bu tablo, Sivas ihracatının yalnızca geleneksel Avrupa merkezli pazarlara bağı kalmadığını; yeni müşteri kazanımı ve alternatif pazar arayışlarının güç kazandığını göstermektedir. Özellikle Kırgızistan, Nijerya ve Ürdün gibi pazarlarda görülen yüksek artış oranları, firmaların yeni coğrafyalarda ticari bağlantılar kurmaya başladığını ortaya koymaktadır.

Aynı zamanda Balkanlar, Orta Asya ve Afrika ekseninde gelişen bu yapı, Sivas ihracatının coğrafi çeşitlilik açısından daha dengeli bir yapıya yöneldiğini göstermektedir.

Gerileme Gösteren Geleneksel Pazarlar

2025 yılında bazı geleneksel pazarlarda ise ihracat hacminde daralma yaşandığı görülmektedir.

Dikkat çeken düşüşler:

- ABD: %15,8
- Hollanda: %15,7
- İsveç: %30,7
- İspanya: %35,1
- Katar: %43,3
- Azerbaycan: %48,1
- Çekya: %57,8
- Ukrayna: %69,2

olarak gerçekleşmiştir.

Bu düşüşlerde; küresel talep daralması, finansman maliyetleri, lojistik giderler, bölgesel jeopolitik riskler ve artan rekabet koşullarının etkili olduğu değerlendirilmektedir. Özellikle Avrupa Birliği ülkelerindeki yavaşlama, bazı sektörlerde ihracat hacmini sınırlandırmıştır.

Bununla birlikte, Avrupa merkezli pazarlarda yaşanan daralmaya rağmen yeni pazarlarda görülen artışlar, Sivas ihracatının coğrafi risk dağılımını çeşitlendirme sürecine girdiğini göstermektedir.

Genel Değerlendirme

2025 yılı ülke bazlı ihracat performansı birlikte değerlendirildiğinde, Sivas'ın ihracat yapısında önemli bir dönüşüm sürecinin devam ettiği görülmektedir.

Yıl genelinde;

- Avrupa pazarlarındaki güçlü konum büyük ölçüde korunmuş,
- Orta Doğu, Orta Asya ve Afrika ülkelerinde yeni açılımlar gerçekleşmiş,
- Bazı geleneksel pazarlarda daralma yaşansa da alternatif pazarlardaki büyüme ile ihracat dengelenmiştir.

Bu görünüm, Sivas ihracatının yalnızca hacim artışı değil; aynı zamanda pazar çeşitliliği açısından da gelişim gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle Irak, Rusya, Çin ve Orta Asya ülkelerinde yakalanan ivme, ilin ihracat kapasitesinin farklı coğrafyalarda güçlenmeye başladığını göstermektedir.

Önümüzdeki dönemde;

- Avrupa pazarlarında katma değerli ürünlerle derinleşme sağlanması,
- Orta Doğu, Afrika ve Orta Asya ülkeleriyle ticari bağlantıların güçlendirilmesi,
- Hızlı büyüyen yeni pazarlarda kurumsal iş birlikleri ve sektörel kümelenmelerin desteklenmesi,
- Pazar çeşitliliğini artıracak ticaret heyetleri ve tanıtım faaliyetlerinin sürdürülmesi Sivas ihracatının daha dengeli, sürdürülebilir ve dış şoklara dayanıklı bir yapıya ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

3.4. TR72 Bölgesi İhracat Miktarları Karşılaştırması

TİM verilerine göre 2025 yılı boyunca TR72 Bölgesi ihracatı, Kayseri'nin yüksek üretim kapasitesi ve sanayi altyapısının belirleyici olduğu bir yapı sergilemiştir. Bölge ihracatının büyük kısmı Kayseri kaynaklı gerçekleşirken, Sivas yılın ikinci yarısında yükseliş eğilimi gösteren bir performans ortaya koymuş, Yozgat ise dönemsel sıçramalarla daha dalgalı bir görünüm sergilemiştir.

2025 yılı aylık ihracat verileri incelendiğinde;

İLLER	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Kayseri	245.331,94	219.887,02	255.523,75	236.581,46	265.393,57	215.601,48
Sivas	7.836,00	7.775,18	6.872,30	7.834,45	6.566,98	7.723,87
Yozgat	933,00	806,68	1.558,95	3.431,77	1.094,15	1.132,31
İLLER	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Kayseri	248.341,62	236.224,03	247.199,59	265.944,70	252.130,38	290.654,48
Sivas	6.974,12	8.571,98	8.384,61	9.178,70	9.136,39	9.244,12
Yozgat	3.291,86	1.917,98	7.534,25	13.351,46	4.951,26	2.003,22

Tablo 6: 31.12.2025 İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı (1000 \$)

Kaynak: <https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>

- Kayseri'nin yıl boyunca 215-290 milyon ABD doları bandında yüksek hacimli ve istikrarlı bir ihracat yapısı sürdürdüğü,
- Sivas'ın özellikle yılın son çeyreğinde ihracat ivmesini artırdığı,
- Yozgat'ın ise düşük hacimli ancak dönemsel yükselişlerin görüldüğü daha oynak bir yapı sergilediği görülmektedir.

Sivas, 2025 yılında TR72 Bölgesi içerisinde Kayseri'nin ardından ikinci sırada yer almakla birlikte, yılın özellikle ikinci yarısında ihracat performansını güçlendiren bir görünüm sergilemiştir. İl ihracatı yıl genelinde dalgalı bir yapı gösterse de, son çeyrekte ortaya çıkan yükseliş eğilimi üretim kapasitesindeki artışın dış ticarete daha güçlü yansımaya başladığını göstermektedir.

Aylık ihracat verileri incelendiğinde; yılın ilk yarısında 6,5-7,8 milyon ABD doları bandında seyreden ihracatın, Temmuz ayından itibaren toparlanma eğilimine girdiği görülmektedir. Özellikle Ekim, Kasım ve Aralık aylarında ihracatın 9 milyon ABD dolarının üzerine çıkması, ilin sanayi üretimi ve dış pazar bağlantılarında ivme kazandığını ortaya koymaktadır. Aralık ayında yaklaşık 9,2 milyon ABD doları seviyesine ulaşılması ise yılın en güçlü performansı olarak öne çıkmıştır.

Sivas'ın ihracat yapısı değerlendirildiğinde; sanayi ve madencilik sektörlerinin belirleyici rolünü sürdürdüğü görülmektedir. Özellikle metal, çelik, iklimlendirme, kimya ve doğal taş sektörlerinde yıl içerisinde kaydedilen artışlar, ilin üretim gücünün dış ticarete daha fazla yansımaya başladığını göstermektedir. Bununla birlikte ihracatın halen belirli sektörler ve sınırlı sayıda firma üzerinde yoğunlaşması, dış ticaret yapısında kırılabilirlik oluşturan temel unsurlardan biri olmaya devam etmektedir.

Kayseri ile karşılaştırıldığında Sivas'ın ihracat hacmi daha düşük olmakla birlikte, ilin son yıllarda üretim altyapısını güçlendiren yatırımlarının ihracata olumlu yansımaları görülmeye başlanmıştır. Özellikle Demirağ Organize Sanayi Bölgesi, savunma sanayi bağlantılı yatırımlar, doğal taş ve madencilik faaliyetleri ile üretim kapasitesindeki artış, ilin ihracat potansiyelini destekleyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır.

Öte yandan, Sivas ihracatının büyük ölçüde ara malı, hammadde ve orta teknoloji yoğun sektörlerle dayanması; yüksek katma değerli üretim kapasitesinin henüz istenilen seviyeye ulaşmadığını göstermektedir. İhracatta sürdürülebilir büyümenin sağlanabilmesi için;

- Yüksek teknoloji ve ileri imalat sanayi yatırımlarının artırılması,
- İhracatçı firma sayısının genişletilmesi,
- Katma değerli ve markalı üretime yönelinmesi,
- Yeni dış pazarlara erişim çalışmalarının güçlendirilmesi,
- Lojistik ve dış ticaret altyapısının geliştirilmesi

önem taşımaktadır.

Genel değerlendirme itibarıyla 2025 yılı, Sivas açısından ihracatta büyümenin yeniden ivme kazandığı, üretim gücünün dış ticarete daha belirgin biçimde yansımaya başladığı ve özellikle yılın son çeyreğinde olumlu bir performans sergilendiği bir dönem olmuştur. Ancak mevcut yapının daha sürdürülebilir hale gelebilmesi için sektör çeşitliliği, yüksek katma değerli üretim ve kurumsal ihracat kapasitesinin geliştirilmesi kritik önem taşımaktadır.